

8233

QUÆSTIONES
CONTROVERSI JURIS

CIVILIS MISCELLANÆ,

QUAS

D. T. O. M. A.

SUB PRÆSIDIO.

Clarissimi & Consultissimi viri

DN. ANTONII

MATTHÆI, I. U. DOCTO-

RIS ET IN ILLUSTRISSIMA CATTO-

rum Academia Marpurgensi Professoris, præceptoris

& fautoris sui debito honore & observantia æter-

num prosequendi.

*In publico Ictorum collegio pro suarum virium modu-
lo defendere conatur*

GEORGIUS SCHUTZIUS WEISSENFELSEN-
sis Misnicus.

Marpurgi Cattorum,

Ex Typotheca Rodolphi Hutvvelckeri

Anno Christi 1610.

ILLVSTRI AC GENEROSO
DN. DN. HEINRICO REUSSEN, JUNIORI,
Baroni in PLAUEN, CRANNIGFELDT, GERAU
SCHLAITZ & LOBENSTEIN &c. Dn.
meo clementi.

Nec Non

Dn. M. JOANNI VOLCKMARO, viro clarissimo & consul-
tissimo, eodem Generoso Dn. Baroni à consiliis intimis.

DN. JOANNI ALBRECHT.

DN. VALENTINO KAIL, prædicti clementis Dn. quæsto-
ribus dignissimis, illi in LOBENSTEIN, huic in CRAN-
NIGFELDT.

Dn. NICOLAO GRAUL, Consuli apud Geranos prudentis.

DN. PAULO LICHTENHAIN, præfecturæ Electoral. Sa-
xon: quæ est Weissenfelsiæ, Actuarius fidelis: omnibus
affinibus & fautoribus suis colendis.

ET

Dn. CHRISTOPHORO SCHÜTZ, Judici apud Weissenfelsen-
ses selectis. parenti suo æternâ obedientiâ & observantiâ pro-
sequendo

Hæc quæstiones juris in debitæ submissio-
nis signum dedicat & offert

Bz

I.

Um nulla lex sit neque constitutio humana, quæ non causam trahat ex natura a) placuit primò de jure naturali tanquam vetustiore b) aliquid differere. Unde desumi potest questio; An ob defensionem corporis sui hominem occidere permissum sit? quod omni jure fieri posse statuimus c) si modò moderamen inculpatæ tutelæ adhibitum fuerit.

a) *Myns. in rubr Inst. de jur. nat. gent. & civ.* b) *§. singulorum Inst. eod.* c) *per l. ut vim. 3. ff. de inst. & jur. l. 1. §. vim vi 27. ff. de vi & vi arm. l. 45. §. qui cum aliter & l. 4. ad l. Aquil. l. 2. 3. C. ad l. Corn. de Sicar.*

II.

Quod consistit in M O D O, ut defensio sit necessaria, & ad præsens vitæ periculum instituta, in T E M P O R E, ut in conti-
nenti fiat non ex intervallo a) in C A U S A, ut videlicet justa sit defensio ob personam & honorem facta, & non fiat animo ulciscendi, sed injuriam propulsandi b) Æqualitatem autem armorum non requirimus. c)

a) *l. 3. §. 9. & l. 17. ff. de vi & vi arm. l. 1. C. unde vi aliàs enim magis saperet ultionem quàm defensionem, quod tamen non procedit in defensione rerum per gloss. in d. l. 3.* b) *l. 45. §. 4. ff. ad l. Aquil. Gail. 2. obs. 110. & 1. obs. 16. de pac. pub. Bronch. cent. 6. ass. 51. optimè facit l. 3. C. ad l. Corn. de Sicar.*

III.

Eorumque sententiam approbamus, qui eum, cui vis

infertur, neque ad fugiendum teneri putant.

argum. l. 3. de just. & jur. Vasq. 1. contr. 18. V. Vesenb. cons. 19. n. 17. & ad §. 2. Inst. de l. Aquil. vide quoq; constitutionem criminalem Car. V. art. 140.

IV.

Qui verò hoc moderamen excesserit, ordinaria homicidii poenâ non punietur.

argum. l. si adulterium 38. §. Imperator. ff. de adult. l. 14. §. si libertus ff. de bon. libert. l. 1. §. ult. ff. ad l. Cor. de Sicar. l. Gracchus C. ad l. Iul. de adult. & l. 48. ff. de R. I. Menoch. arb. jud. casu 278. Gail. 2. obs. 110. n. 15.

V.

In utramq; partem vetus illa & difficilis quæstio agitata est, an Princeps legibus solutus sit? quòd affirmamus a) quamvis legibus ipse vivat. b)

a) *l. 31. ff. de leg. l. 23. de legat. 3. eleganter & nervosè Ampliiff. & Consultiff. Dn. præcept. Vult. in suis inst. ad §. sed & quod de jure nat. gent. & civ. b) §. fin. inst. quib. mod. test. infir. l. digna vox C. de legib. l. un. §. 14. C. de cad. tollend. vide varios Dd variè dissent. apud Treutl. part. 1. disp. 1. th. 6. lit. b.*

VI.

Cum tralatitium sit legibus non omnia sancienda esse, sequendū etiam sunt mores & consuetudines, quæ legem scriptam abrogare & tollere possunt.

l. 32. §. 1. l. 35. & 37. ff. de leg. §. pen. Inst. de I. N. G. & C. Donell. 1. com. 10. Duar. 2. disput. 32. Gail. 2. obs. 31. Consultiff. Dn. præcept. Gædd. ad l. 102. de V. S. Heig. 1. qu. 1. num. 97. Bronch. 1. cent. 9. Pac. 1. cent. 14.

VII.

Controversum est an plebeius à nobili adoptatus fiat nobilis? affirmamus, distinguendo inter nobilitatem generis & gentis.

Cujac.

Cujac. 8. obs. 56. vide Gothofr. in l. 1. §. 4. ff. unde. cog. Bodin. de Rep. lib. 3. c. 8.

VIII.

Pœnam transcendentis muros etiam cujusq; civitatis capitalem, non verò arbitrariam existimamus.

per §. sancta Inst. de rer. divis. l. 8. §. 2. & l. ult. ff. eod. Dn Gædd. ad l. 5. n. 17. de V. S. Diss. V. Vesenb. & Schneid. d. §. inst. eod. Menoch. 2. arbitr. q. cent. 5. casu 83. n. 6.

IX.

In scrupulosa materia jurisdictionis, non infimum locum obtinet & hæc quæstio: An delegatus Principis causas tueri imperii possit subdelegare? quod negandum censemus.

per pr. l. 1. ff. de offe. ejus cui mand. l. solet. ff. de off. procons. l. nemo potest. ff. de R. I. Covarr. cap. ult. lib. 3. var. resolut. Menoch. arbit. jud. q. 54. Fach. 1. cont. 47.

X.

Is qui jurisdictioni præest sibi suisque jus dicere nequit.

l. 20. ff. de jurisd. l. 13. ff. quod met. caus. l. 1. §. 2. ff. quod legat. l. 17. ff. de judic. l. 5. in pr. ff. de injur. l. 51. de arbitr. l. fin. §. penul. C. ubi Senator. l. un. & rubr. C. ne quis in sua caus. Donel. 17. com. 25. Durar. 1. disp. 51. Dn. Vult. ad §. omnium n. 48. Inst. de act. Coras. 4. miscell. 9. Pac. 3. q. 31.

XI.

Citatus ad unam causam si compareat, ad aliam ad quam citatus non est, respondere non cogitur.

Bald. in l. si accusatoribus n. 13. C. de accusat. & in l. cum fratrem in fin. C. de his. quib. ut indig. Gail. 1. obs. 51. n. 7. vide Marant. part. 6. de citat. n. 13.

XII.

Pignoribus caveri, sed non satisdari posse etiam hodie de jure civili verius est.

l. 1. §. 5. l. 7. ff. de præst. stip. & l. 1. ff. qui satisd. cog. l. 3. C. de V. S.

Nov. 53. c. 2. & 3. §. 2. & Nov. 112. c. 2. Dn. Gæd. de contrah. stip. ca. 5.
conclus. 21. n. 298.

XIII.

Quæsitum dignum est an l. 2. C. de rescind. vend. in transacti-
onibus locum sibi vindicet? magis negantium arridet opinio.

l. Lucius 78. §. ult. ff. ad SCTm Trebell. l. 65. §. 1. & ibi Gothofr.
de cond. in deb. l. ult. in fin. C. de plus. pet. l. 11. & 33. C. hic. l. 21. de do-
lol. 20. de transact. Don. ad d. l. 2. de rescind. vend. n. 61. Borch. de
trāsact. c. 4. n. 22. Gail. 2. obs. 70. n. 3. & seqq. Myns. 1. obs. 33. Bronch.
2. ass. 58. Diss. Fach. 2. contr. 26 V Vesenb. in par. hic. num. 8. in fin.

XIV.

Spurii neq; juris neq; facti infamia notantur a) verum
illos levis notæ maculâ esse asperfos non inficias imus.

a) l. 2. §. 7. l. 3. §. spurios & l. 6. ff. de decur. argum. l. si quis suo §.
legis C. de inoff. test. l. 131. ff. de V. S. l. sancimus 22. C. de pæn. l. crimē.
ff. eod. argum. §. sufficit. Inst. de ingen. b) argum. l. fratres 27. C.
de inoff. test. Schneid. ad §. non autem liberis. n. 17. Inst. eod. Hartm.
Pist. 1. q. 30. Pallæot. de spur. & not. c. 55. & seq. Fach. 4. contr. 39. Diss.
Myns. 4. obs. 31.

XV.

In ambiguitate versatur, an procurator in criminalibus
causis ad defendendum reum admittatur? distinctione hæc
controversia dirimenda est.

Dn. præcept. Vult. 1. discept. 11. Cujac. 20. obser. 20. Fach. v. cont.
26. latiss. Menoch. 1. arbitr. jud. q. 80. Dan. Moll. lib. 1. sem. c. 24.

XVI.

Adolescens in lecto cum puella repertus, si ob metum
reverentialem promisit se eam ducturum uxorem, non gau-
debit beneficio restitutionis in integrum

l. 3. §. 5. & 6. ff. quod met. cau. l. 184. de R. I. l. 22. ff. de rit. nupt. &
ibi gloss. in verb. videtur c. venians. de sponsal. Menoch. de matr.
fol. 83. Covar. part. 2. c. 3. §. 6. n. 3. & 4. Gail. obs. 39. n. 22. & obs. 147.
num.

num. 17. Fach. 2. contr. 96. Pac. cent. 2. q. 67. Treutl. 2. disp. 6. th. 5. lit. d. Bronch. 3. aff. 5.

XVII.

Major 25. ann. contra quem præscribitur, non potest ob-
jicere ignorantia exceptionem, & ita ex eadem restitutionem
petere.

*l. 1. de usucap. l. un. C. de usucap. transfor. argum. l. fin. C. de
long. temp. præscript. V. Vesenb. in parat. n. 10. l. sicut 3. C. de præscr.
30. vel 40. ann. l. 4. C. eod. l. ult. C. de fund. patrim. Diss. Gail. 2. obs.
19. n. 19. & obs. 48. n. 13. Vasq. 2. cont. 75.*

XIIX.

Non est sufficiens exheredandi causa, cum filius se exhere-
dem voluerit, vel propria manu scripserit.

*argum. Nov. 115. c. 3. in pr. l. nemo potest ff. de legat. 1. l. 94. ff. de
acquir. heredit. l. fin. C. de pact. l. 35. § illud C. de inoff. test. Vasq. 3.
contro. 106. n. 22.*

XIX.

Bonæfidei possessor tam naturales quàm industriales fru-
ctus facit suos.

*§ si quis à non domino. Inst. de rer. divis. l. 48. in pr. & §. & o-
vium ff. de acquir. rer. dom. l. 136. ff. de R. I. l. qui scit. 25. §. 1. vers.
præterea & l. 28. ff. de usur. l. 78. ff. de rei vind. l. 22. C. eod. Pinell. ad
l. 2. C. de rescind. vend. part. 2. c. 4. n. 59. Anton. Fab. 4. contr. c. 17.
Dn. Vult. discept. c. 20.*

XX.

Usufructuarium omnium bonorum ex testamento neq;
ad debita hereditaria, neq; ad solutionem legatorum obligari
verius est.

*l. 1. C. si cert. pet. l. 33. ff. de legat. 2. l. ult. ff. de usufr. legat. l. fin.
§ sin autem es C. de bon. qualib. l. 1. §. heres. ff. ad Trebell. l. usufru-
ctu 69. ff. ad l. Falcid. Gail. 2. obs. 146. Dn. Gædd. ad l. bonorum 49. n.
12. & ad l. 105. n. 5. ff. de V. S. Fach. 4. cont. 19.*

Vici-

XXI.

Vicinus vicino, ex cuius ædibus incendium oritur, damnum resarcire non tenetur, nisi probetur culpa certæ personæ excitatum fuisse.

argum. l. incendium ubi glos C. sicert pet. l. pen. de incend. l. qui accusare C. de edend Menoch arbit jud. casu 390 Cujac 17. obs 29 Gail 2 obser 21. & 22 Hott 5 obs 10 plenissimè Dn Virgil. Pingit & decis Ienens 24. Arum diss pand 11 th. 7.

XXII.

Studiosè investigatur, an sumtus studiorum causa facti, ut sunt libri, mercedes, impensæ in gradus Magisterii vel Doctoratus, debeant conferri? neg.

per l. 50 ff fam. ercisc l. 1 §. 16 ff de collat argum. l. pen ad exhib. & l. un. C. de pers success par l. 5 C. ad SC Tum Maced. Cujac. 3. obs 30 Hart Pist lib 1 q. 19. VVesenb. in par de collat dot nu. 3 Schneid. ad § 20. Inst. de act. n. 42. & seqq vide Vital. Nemaus. de collat. q. 18. & Landt. lib. 1. art 10. & 15.

XXIII.

Juramentum vi metu nè extortum jure civili non est obligatorium, nec opus est absolutione.

per auth. Sacramenta puberum C. si adver. vend. c. non est oblig de reg jur. in 6. c. cum contingat de jurejur. & in c. quamvis de pact Duar c. ult de jurej Gail 2. obs 42. Pac. cent. 3. ass. 79.

XXIV.

Ardua est concertatio, num conditio furtiva contra furis heredes competat in solidum, an verò in quantum ad eos pervenit? prius affirmamus.

l. 9 ff de condict furt §. sic itaq, Inst. de act §. fin. Inst. de oblig. quæ ex delict l. 7 §. fin ff. hinc §. 9. Inst. ad l. Aquil. l. 12. C. de cõd furt. §. non autem Instit. de perp & temp. act. l. 35. de O. & A. l. 6. §. 3. ff. rer. amot. l. 21. §. 5. ff. eod.

Filius-

XXV.

Filiusfam. SCTo. Macedoniano non potest renunciare a) secus est in beneficio mulieris SCTi. Vellejani b) si modò de jure suo est certiorata c) id quod etiam requiritur si juratò renunciat. d)

a) l. 3. § pen: l. 9. § 3. l. II. ad Maced: l. jus publicum ff. de pact: l. 40. in pr. ff. de condict: indeb: § pen: Inst: quod cum eo qui in alien: pot: V Vesenb: in parat: Dn. Vult: in Jurispr: Rom: lib. I. c. 31. Dissent: Zas: b) l. pen. C. de pact: l. 22. C. ad Sctm: Velle: l. final. § 4. ff. eod: Nov: II 8. c. 5. auth. matr: & avia C. quando mulier tut: off, fung. c) argum. l. 9. in pr. ff. de jur. & fact. ign. argum. l. 19. § ceterum ff. de inoff. test. d) argum. l. ult. C. de except. non num. pec. e. veniens c. quinta vallis de jurej. Gail. 2. obs. 77. Dn. Gædd. de contrah. stip. c. 7. n. 298. Fach. 2. cont. 69.

XXVI.

Jus accrescendi in emtorem hereditatis transit.

argum. l. hereditas de R. I. l. 2. in pr. & § 18. ff. de hered. vel act. vend. l. si Titio 33. § 1. ff. de usufr. l. 9. in fin. ff. com. præd. Duar. de jure accresc. lib. 2. c. 6. Diss. Treutl. part. 1. disput. 28. th. 12. & Fach. 10. contr. 3. & 69.

XXVII.

Usuræ debentur vel ex pacto, ut in contractibus bonæ fidei a) vel ex stipulatione tantum, ut in stricti juris contractibus b) nisi res sint in obligatione quæ constat mensura c). Huic consequens est, quòd nec per litis contestationem in stricti juris judiciis usuræ deberi incipiant. d)

a) l. Lucius 24. l. 26. §. 1. ff. de pos. l. 17. § 4. ff. de usufr. l. 34. in pr. ff. mad. l. initio C. de pact. inter empt. & vend. l. 3. & 4. C. de usur. l. 7. § 5. de pact. Cujac. 8. obs. 10. b) l. 10. §. 4. mand. l. 31. 41. in fin. ff. de usur. c) l. 24. ff. de præscript. verb. l. 12. C. hic. & ibi Gothofr. cujus ratio est in l. si ea lege l. oleo C. eod. d) l. 3. & l. videamus 38. § si actionem ff. hic. d. l. 24. ff. de præf. verb. Duar. hic. c. 2. & Borch. c.

3. Cujac. 14. obser. 22. & 7. ad Afric. in l. 37. de usufr. Bronch. 2. ass. 82.
Diss. Coras. 2. misc. 7. V Vesenb. in par. hic. n. 3.

XXIIX.

Cum probationes, præsertim in criminalibus, debeant esse liquidæ, & ut nostri ajunt luce meridiana clariores, non approbamus immersionem fagarum in aquam frigidam. a) Et nec effluxio sanguinis ex cadavere occisi est sufficiens ad torturam, nisi alia plura indicia concurrant. b)

a) *argum. l. fin. C. de probat. Petr. Heig. part. 2. q. 39.* b) *l. 3. & 8. § 1. C. de quest. l. 18. § 1. & l. 20. ff. eod. Levin. Lemn. lib. 2. c. 7.*

XXIX.

Ambiguum habet disquisitionem, utrum vitiata ab alio ignoranter ducta repudiari possit? affirmativam tuebimur.

l. 30. ff. de rit. nupt. Leo Imp. in Nov. 93. l. 30. de R. I. l. Julianus § sed et si ff. ad exhib. l. ex emto II. § si quis virg. ff. de act. emt. l. 7. ff. de dolo. Beust. de mat. p. 2. q. 34. Beza de divor. Reusn. I. consult. q. 5. n. 78. & 79 qui fatetur hanc sententiam in curiis Ecclesiasticis observari. Schneid. de nupt. parte 4. n. 61. Diss. V Vesenb. in parat. hic n. 8. Bronch. cent. 3. ass. 3.

XXX.

Tutoris dationem neq; imperii neq; jurisdictionis sed specialis permissionis esse, asserimus.

l. 6. § 2. ff. de tut. l. nec mandante § in pr. & l. 1. § 1. ff. de tutor. & curat. dat. l. 1. ff. de test. tut. l. 3. ff. qui pet. tut. l. 19. ff. de tut. & curat. Don. 3. com. 7. Cujac. 7. obs. 21. & 15. obser. 19. Coras. 5. miscell. 24. Dn. Vult. I. discept. I. Rob. I. animad. 21. Schneid. ad § nos autem Inst. de Att. tut. Myns. ad § sed hoc jure Inst. eod. n. 6. & seqq. Bronch. cent. 1. ass. 19. Pac. 5. q. 69.

XXXI.

Hoc in loco eorum amplectimur sententiam, qui numerum testium in testamentis adhibitum, nec tempore pestis minui posse contendunt, quamvis circa eorum eodem tempore con-

ventio

ventionem, aliquid relaxatum, esse non abnuant.

per l. 8. C. de testam. Fach. 5. contr. 92. Diss. Bald. ad l. ult. in fin. vers. sin autem in illo C. de testam. & Gotofr. add. l. 8. C. eod. aliter dissentit Gail. 2. obs. 118. n. 18. Myns. 1. obs. 16. quam sententiam Illustriss. Elector Aug. part. 3. constit. 4. comprobavit per l. 1. ff. de test. milit. & l. 7. ad SC Im. Trebell. & l. 1. ff. de dam. infect.

XXXII.

Coronidis loco illa sit quæstio: an in criminalibus causis fidejussor admittendus sit, si propter crimen commissum poena corporis irrogatur? negativa potior est.

l. Divus 3 ff. de custod. & exhib. reor. l. 3. qui satisd. cog. l. liber homo & argum. l. 51. §. 2. vers. cum neg. ff. ad l. Aquil. l. 3. C. de Episcop. aud. l. absentem 5. ff. de pæn. & l. sancimus. C. eod. c. si clericos 15. extr. de sent. excom. c. si non licet 23. q. 5. Bart. in l. 4. ff. de cust. & exhib. reor. Bald. in l. 1. n. 7. C. ne filius pro patr. Menoch: 2. arb. q. 303. n. 15. V. Vesenb. in parat. hic. n. 4.

IN MISCELLANEAS QUÆSTIONES LL.

studiosissimi GEORGII SCHUTZII

Weissenfeld.

AD scopon egregiè collimans SCHUTZE THEMISTOS
GEÔRGI, tuæ spes patriæ non ultima,
Omnibus obsequium præstare, & lædere nullum
Ad gratiam sine invidia est via optima.
Nosse Themis, studio & sese exercere forensi
Ad gloriam cum re via est rectissima.
Naturæ primas in agendo, Arti q; secundas,
Exercitationi assigno tertias
Temporis hic ordo est, sed si spectetur honoris
Potentiæ q;, prima exercitatio est.

Tuna-

Tu naturæ artem, Meleten conjungis utriq;
O quàm probe! manent te pulcra præmia.
Dummodo te non destituat TRIA S illa quod optas,
Tantum velis : nihil volenti est arduum.

Rodolphi Goclenij Senioris.

Hexametro-Jambici.

AL MEDESIMO SIGN. GEORGIO SCHUTZ
amico mio suisceratissimo.

V Iver eternamente,
Anco dopo 'l morir, se de le Muse
Opraè, Tu le rinchiuse
Giorgio tutte hai nel petto, e nel cervello
Pulito come bello.
E se ben molti affanni, e molte noie
Soffristi, hor le gioie
Che n' haraj, tanto grate
Ti seran, e delicate;
Che sentendo il gioire,
Tu non ti pentiraj maj del soffrire.

Corrado Seuringio.

F I N I S.

Op. jurid. 156^g =

